

ODWOŁANIE DAROWIZNY- CZY MOŻNA ODWOŁAĆ DAROWIZNĘ?

OPRACOWANIE: FUNDACJA MŁODZI LUDZIOM

Panuje przekonanie, że „jak się komuś coś darowało to można się rozmyślić i mu to odebrać odwołując darowiznę” – powstaje pytanie czy aby na pewno?

Na wstępie kilka słów o tym czym jest darowizna.

Darowizna to umowa (miedzy darczyńcą a obdarowanym), w której darczyńca zobowiązuje się do świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swojego majątku.

Co do zasady darowizna powinna być zawarta w formie aktu notarialnego, jednakże umowa darowizny zawarta bez zachowania tej formy staje się ważna, jeżeli przyrzeczone świadczenie zostało spełnione – np. darczyńca obiecuje darować złota bransoletkę, nie jest zawierana umowa w formie aktu notarialnego, ale jeśli doszło do przekazania tej biżuterii umowa stała się ważna.

Jednak jeżeli darowizna dotyczy nieruchomości to dla swojej ważności wymaga zawarcia jej w formie aktu notarialnego – jeśli nie zostanie dokonana w tej formie to taka darowizna jest nieważna.

Należy pamiętać, że umowa darowizny jest czynnością bezpłatną, jednak darczyńca może ustanowić w jej treści pewne warunki – może to być jakieś działanie, lub zobowiązanie dla obdarowanego.

A czy darowiznę można odwołać?

Darowiznę można odwołać w określonych przypadkach - można odwołać taką darowiznę którą darczyńca przyrzekł ale jeszcze nie wykonał jak i taką którą już wykonał.

Jeżeli darowizny jeszcze nie wykonał - może ją odwołać jeżeli po zawarciu umowy jego stan majątkowy uległ takiej zmianie, że wykonanie darowizny nastąpiłoby z uszczerbkiem dla jego własnego utrzymania lub ciążących na nim ustawowych obowiązków alimentacyjnych.

Jeżeli darowiznę już wykonał - to w przypadku gdy darczyńca popadnie w niedostatek, obdarowany ma obowiązek, w granicach istniejącego jeszcze wzbogacenia, dostarczać darczyńcy środków, których mu brak do utrzymania odpowiadającego jego usprawiedliwionym potrzebom albo do wypełnienia ciążących na nim ustawowych obowiązków alimentacyjnych. Obdarowany może jednak zwolnić się od tego obowiązku zwracając darczyńcy wartość wzbogacenia.

Darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności.

Czym jest rażąca niewdzięczność? - nie ma dokładnej definicji ustawowej ale w orzecznictwie przyjmuje się że rażąca niewdzięcznością może być - popełnienie przestępstwa przeciwko darczyńcy, bądź drastyczne naruszenie obowiązków rodzinnych, niewypełnienie warunku zawartego przewidzianego w umowie darowizny również może być uznane jako rażąca niewdzięczność - należy pamiętać, że zachowanie obdarowanego musi być nacechowane negatywnie do tego stopnia, żeby w czasie sporu sąd uznał że niewdzięczność była „rażąca”.

Darczyńca musi więc pamiętać że odwołać darowiznę można tylko w szczególnych, określonych w kodeksie cywilnym przypadkach.

W jakim terminie darczyńca może odwołać darowiznę?

Jeżeli powodem odwołania darowizny jest rażąca niewdzięczność obdarowanego - może to zrobić w ciągu roku od chwili w której dowiedział się o tej rażącej niewdzięczności.

Jednak gdy darczyńca przebaczył obdarowanemu jego niewłaściwe zachowanie, przebaczył mu niewdzięczność - to na tę przesłankę rażącej niewdzięczności powołać się nie może i darowizny odwołać nie może.

W jakiej formie odwołać darowiznę?

Aby doszło do skutecznego odwołania darowizny niezbędne są dwa elementy:

- darczyńca musi złożyć obdarowanemu oświadczenie o dowołaaniu darowizny,
- a obdarowany musi zwrócić przedmiot darowizny.

Oświadczenie najlepiej zrobić w formie pisemnej i np. wysłać listem poleconym do obdarowanego – wtedy darczyńca ma dowód że oświadczenie złożył.

Jeżeli przedmiotem darowizny była nieruchomości zwrot przedmiotu darowizny i przeniesienie zwrotne jej własności musi odbyć się w formie aktu notarialnego.

Obdarowany może nie chcieć oddać przedmiotu darowizny lub nie przystąpić do aktu notarialnego – wtedy darczyńca, aby odzyskać przedmiot darowizny musi wystąpić na drogę sądową.

Prawo do odwołania darowizny przysługuje czasem również spadkobiercom darczyńcy :

- w przypadku gdy darczyńca w chwili śmierci był uprawniony do odwołania darowizny ale nie zdążył tego zrobić,
- w przypadku gdy obdarowany umyślnie darczyńcę życia lub spowodował o darczyńcy taki rozstrój zdrowia, którego skutkiem była jego śmierć.

W przypadku problemów prawnych, potrzeby pomocy zapraszamy do korzystania z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości znajduje się prosta wyszukiwarka, w której znajdziecie Państwo wszystkie dostępne w Polsce punkty tej pomocy.